

ස්වයං අධ්‍යයනයට අත්වැලක්

ශ්‍රේණිය - 09

වාරය - 03

නිපුණතා මට්ටම - 6.1 වෙනත් සංස්කෘතියකට අයත් නර්තන සම්ප්‍රදායක් අධ්‍යයනය කරමින් තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.

ක්‍රියාකාරකම - **කථක් නර්තනයේ තොරතුරු රැස් කරමු.**

සැකසුම - ඒ.ජී.එස්. දිල්ලක්ෂි රූපසිංහ

පාසල - මප/වත්/උඩගම මහා විද්‍යාලය

මෙහෙයවීම - නර්තන අංශය
අධ්‍යාපන කලාප කාර්යාලය
වත්තේගම.

උපදෙස

දූවේ පුත්තේ, මෙය ලිඛිත පාඨමකි. දී ඇති කරුණු හොඳින් කියවා තේරුම්ගෙන වැඩි දුර අධ්‍යයනය සඳහා ගුරු ඇසුර ලබා ගන්න.

හැඳින්වීම

ඉන්දියාවේ ප්‍රධාන නර්තන සම්ප්‍රදායන් අතරින් හරත නර්තන සම්ප්‍රදාය පිළිබඳ ඔබ 8 ශ්‍රේණියේ දී කරුණු අධ්‍යයනය කර ඇත. ඒ අනුව මෙම පාඨමෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ කථාකරු නර්තන සම්ප්‍රදායේ ආගමික හා සමාජයීය පසුබිම, ප්‍රචලිත ප්‍රදේශ, නර්තනාංග, සංගීතය, රංග වස්ත්‍රාභරණ, ශිල්පීන්, උගන්වන ප්‍රධාන ආයතන පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට ය.

○ කථාවක් ඉදිරිපත් කරන්නා වූ කල්හි කථක්, කථක, කථික, අරුත වේ. කිසියම් සිද්ධි මාලාවක් මුල, මැද, අග සහිතව නර්තනය මාධ්‍යය කොට ගනිමින් ප්‍රේක්ෂකයාට සන්නිවේදනය කරන්නා කථක් නර්තන ශිල්පියෙකු ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

○ ඒ අනුව කථක් නර්තන කලාව පොදු ජනයා අතර පැවති කථා කීමේ කලාව ඇසුරින් විකාශනයට පත් වූවකි.

ආගමික හා සමාජයීය පසුබිම

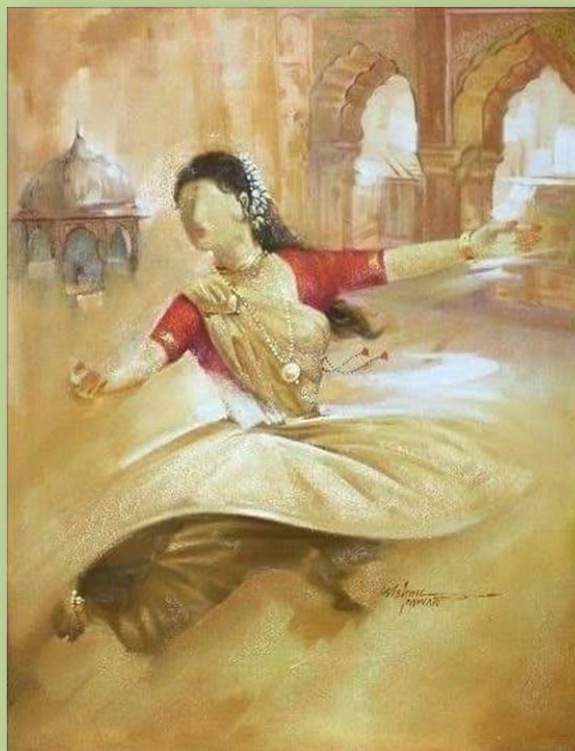

- රාමායනය, මහා භාරතය, භගවත් ගීතාව, ගීත ගෝවින්දය වැනි පුරාණ භාරතීය මහා කාව්‍යයන්හි ඇතුළත් තොරතුරු හක්කිකයින්ට විස්තර කර ඇත.
- කථකවරුන් භාරතීය සමාජයේ ඉහළම බ්‍රාහ්මණ කුලයට අයත් උගත් පිරිසකි.
- මෙම කථා හක්කිකයින්ට රසවත්ව ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කථාකරුවන් එම කථාවන්හි යම් යම් ස්ථාන නාට්‍යානුසාරයෙන් රඟ දැක්වීමට කටයුතු කළහ.
- 15 – 16 සියවස්වල දී මෙම කථා කීමේ රංග කලාවට දේවාලය හා දේවාලවල පූජකවරුන්ගේ අනුග්‍රහය ලැබුණි.

- ක්‍රිෂ්ණ දෙවියන් වටා ගෙනුනු කලා හා ගීත මෙහි දක්නට ඇත.
- මේ අයුරින් කාලයක් ගත වීමත් සමගම යම් යම් ගීත සහිතව එකී ගීතයන්ට අනුකූලව රහසැමේ නිරත වෙමින් යම් යම් නර්තන අවස්ථා ද එක් වී ඉතා මනරම් කලා කීමේ කලාවක් බවට කලා වාචකයෝ මෙම කලාව පත් කළෝය.

මුස්ලිම් ආභාසය

- 13 වන සියවසේ දී මුස්ලිම් රජවරු (මෝගල්) උතුරු ඉන්දියාව ආක්‍රමණය කළහ.

- ඒ අනුව මුස්ලිම් රාජ සභාවේ අනුග්‍රහය මත රාජ සභා නර්තන ශෛලියක් ලෙස කථා කරන නර්තනය දියුණු විය.

- කථා කරන කලාවේ සාධනීය වර්ධනයක් ලෙස මෝගල් අවධිය හැඳින්විය හැකිය. ඒ අතර නවාබ් වජ්ද් අලිෂා රජු සුවිශේෂී වේ.

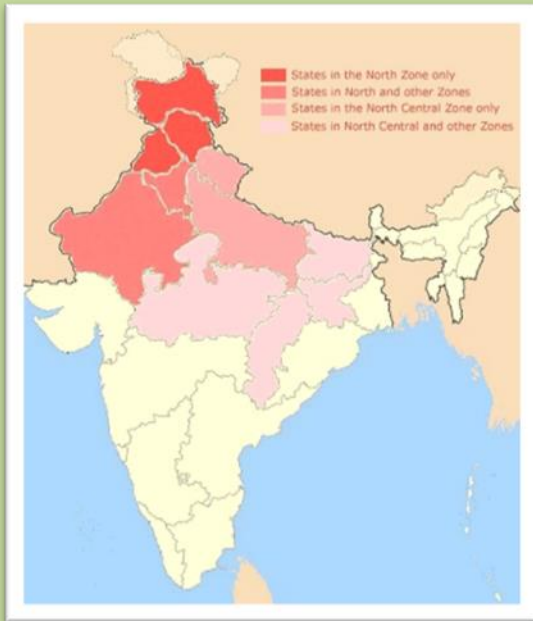
- කථා කරන නර්තන ආගමික ස්වරූපය වෙනස් වීම ඇරඹියේ මෙම කාලයේදීය.

- මීට ප්‍රථම පැවති නර්තන දේවාල වල ආගමික ස්වරූපය වෙනස් වුවද සංසන්දනාත්මකව බලන කල කථා කරන නර්තනය දීප්තිමත් ලෙස වර්ධනය වූ යුගයක් ලෙස මෝගල් රජ සමය හැඳින්විය හැකිය.

- මුස්ලිම් රාජ අනුග්‍රහය මත ආමද්, සලාම්, ප්‍රමිරි, ගසල් වැනි නර්තනාංග නිර්මාණය වීම මෙම යුගයේ කථා කරන කලාවට සිදු වූ මෙහෙවරකි.

ප්‍රචලිත ප්‍රදේශ

- ලක්නව්
- මහා රාජ්‍යය
- ගුජරාටය
- මධ්‍ය ප්‍රදේශය
- බටහිර බෙංගාලය
- දිල්ලි

කථක් නර්තනාංග

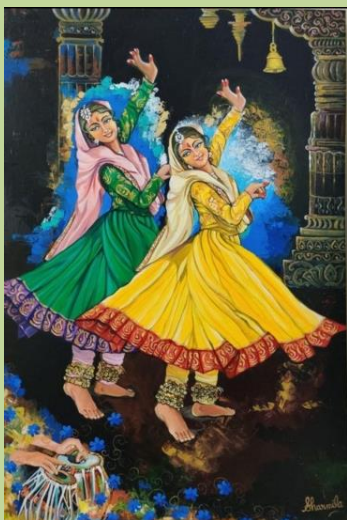

ආමද් - ආමද් යනු පිටිසීමයි. විලම්බලයේ සිදු කෙරෙන නර්තනාංගයකි.

සලාම් - ප්‍රේක්ෂකාගාරයට ආචාර කිරීම මෙමගින් සිදු වේ. මුස්ලිම් ආභාසයලත් නර්තනාංගයකි.

පරන් - පරන් යනු පබ්වාජය නම් වූ වාද්‍ය භාණ්ඩයේ ධ්වනිත වන පදවල ට අනුව ඉදිරිපත් කෙරෙන නර්තනාංගයකි. පරන් පදවල ඇත්තේ ගාම්භීරත්වයි. ඒ අනුව පරන් නර්තනාංගය ද තාත්ව ගති ලක්ෂණ සහිත නර්තනාංගයකි. පරන් නිර්මාණය කිරීමේදී ධෙත්තා, ධෙත් ධෙත්තා යනාදි පද කොටස් ඇතුළත් ය. පරන් ආකාර කීපයකි. එනම් සාදා පරන්, චක්‍රදාර් පරන්, දුර්ගා පරන්, පරමේෂි පරන්, පක්ෂි පරන්, දල්බාදල්, කඩබිබිජ්ලි පරන් ආදී වශයෙනි.

ගුරු වන්දනා - කථාකේතන නර්තනය හදාරන ශිල්පීන් ප්‍රථමයෙන් ම ඉගෙන ගනු ලබන භාව නර්තනයයි. **ගුරුවරුන්ට නමස්කාර කිරීම** මෙමගින් සිදු වේ.

ගුරු බ්‍රහ්මා - **ගුරු විෂ්ණු:**

ගුරු දේවෝ - **මහේශ්වර:**

ගුරු සාක්ෂාත් - **පරම බ්‍රහ්මා**

තස්මෛ ශ්‍රී - **ගුරවේ නම:**

හපන් - දෙවිවරුන්ට නමස්කාර කිරීම මෙහිදී සිදු වේ. එහිදී විෂ්ණු, ශිව, ක්‍රිෂ්ණ වැනි දෙවිවරුන් ප්‍රධාන වේ.

චුම්භි / ගසල් - ජ්‍යෙෂ්ඨ මුසු වූ කලා, ඉතාමත් ම තීව්‍රභාව සහිතව ඉදිරිපත් කරයි.

සංගීත සම්ප්‍රදාය හා වාද්‍ය භාණ්ඩ

කථාකරු තර්කනය හා බැඳී සංගීත සම්ප්‍රදාය වනුයේ උත්තර භාරතීය නින්දුස්ථානී සංගීතය යි.

ගායනය

○ හජන්, ගසල්, ටුම්රි
ගායනා.

○ මෙම ගායනා භාවාත්මක
හැඟීම දනවයි.

○ පසුබිම් ගායනයට තර්කන
ඉදිරිපත් කරයි.

වාදනය

○ පබ්වාජ (පබාවාජය), තබ්ලාව
ප්‍රධාන අවනද්ධ වාද්‍ය භාණ්ඩ වේ.

○ සර්පිනාව, සාරංගිය, සිතාරය,
තාම්පුරාව, බටනලාව, ස්වර

වාද්‍ය භාණ්ඩ වේ.

සිතාරය

සාරංගිය

සර්පිනාව (හාර්මෝනියම්)

තබ්ලාව

බට නලාව

පබ්ලාජය

තාම්පුරාව

රංග වස්ත්‍රාභරණ

- නර්තන ශිල්පීහු ක්‍රිෂ්ණාගේ ඇඳුමට සමාන වස්ත්‍රාභරණ ද, ශිල්පිනීන් රාධාගේ ඇඳුමට සමාන වස්ත්‍රාභරණ ද සකසා ගත් හ.
- මුස්ලිම් බලපෑමත් සමග මුස්ලිම් ආභාසය ලත් ඇඳුම් ද නිර්මාණය විය.

නර්තන ශිල්පිණියගේ රංග වස්ත්‍රාභරණ

ලෙහෙංගා	-	ඉනට අදින දිග සාය
චෝලි	-	උඩුකයට අදින හැට්ටය
වුඩ්දාර් පිජාමා	-	යටිකයට අදින කලිසම
දෘපට්ටා	-	උඩුකයට අදින සඵව
ගුංගුරු	-	දෙපාවල වලලුකර ට පළඳින ආභරණය
තෝඩු	-	කරාබු
නළල් කැල්ල	-	හිසට පළඳින ආභරණයකි

නර්තන ශිල්පියාගේ රංග වස්ත්‍රාභරණ

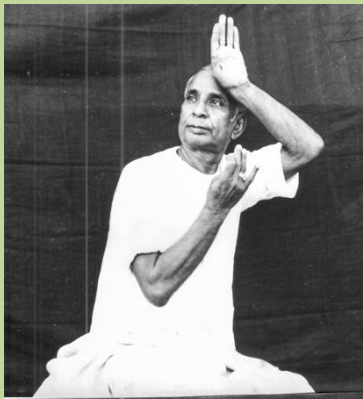
කුර්තා කමිසය	-	උඩුකයට අඳින ඇඳුම
වුඩ්දාර් පිජාමා	-	යටිකයට අඳින කලිසම
සඵව	-	ඉණට බඳින පටිය
ගුංගුරු	-	දෙපාවල වළලුකරට පළඳින ආභරණය

කථක් සරානා (ගුරුකුල)

කථක් නර්තනයෙහි ප්‍රදේශීය විශේෂතා දක්වන ගුරු කුල කිහිපයක් පවතී. ඒ අතර ප්‍රධානත්වයේලා සැලකෙන්නේ **ලක්නව් ගුරු කුලය** හා **ජායිපූර් ගුරුකුලයයි**.

කථක් සරානා

ලක්නව් සරානාව	ජායිපූර් සරානාව	බෙනාරිස් සරානාව	රායිසර් සරානාව
19 වන සියවසේ ලක්නව් හි නවාබ් වජිද් අලිෂා රජු ගොඩ නැගුනු කථක් කලාවයි.	ජායිපූර් ප්‍රදේශයේ රාජකීය රජමැදුරේ අනුග්‍රහය මත ගොඩ නැගුනු කථක් කලාවයි.	ජානකි ප්‍රසාද් කලා කරුවා බෙනාරිස් ප්‍රදේශයේ ගොඩ නැගු කථක් කලාවයි.	රාජා චක්‍රධාරිසිංහේ අනුග්‍රහයෙන් රයිසර් ප්‍රදේශයේ ගොඩ නැගු කථක් කලාවයි.

ලච්චු මහාරාජ්

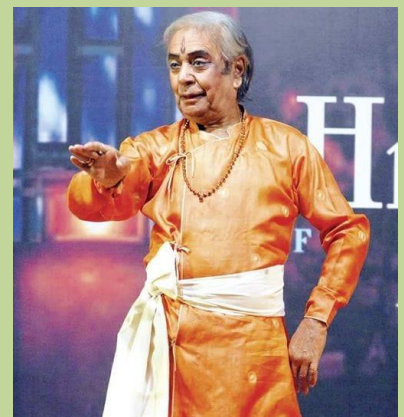

නවාබ් වජ්ද් අලිෂා රජු

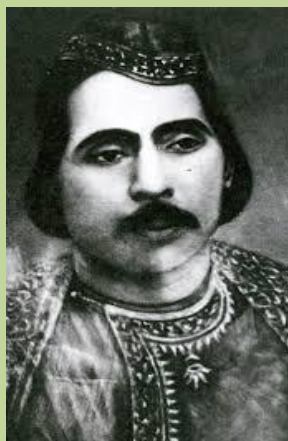
කපික් නර්තනයේ
ප්‍රවර්ධනයට
දායකවුවෝ

කල්කා ප්‍රසාද්

බිර්ජු මහාරාජ්

බින්දාදින් මහාරාජ්

කථක් නර්තනය උගන්වන ප්‍රධාන ආයතන

දිල්ලි කථක් කේන්ද්‍රය

භාත්ඛණ්ඩය විශ්ව විද්‍යාලය